

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tyd: 2 uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG

- Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye en 'n Inligtingsboekie van 6 bladsye (i tot vi) met 'n Verhoudingsblad op bladsy i. Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
- Lees die vrae noukeurig deur.
- Beantwoord die vrae in die ruimte wat voorsien word.
- Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
- Jy mag **nie** groen of rooi ink gebruik nie. **Jy mag 'n potlood gebruik, maar gebruik asseblief 'n sagte, donker potlood.**
- Alle berekeninge moet tot **twee desimale plekke** afgerond word.
- Die puntetoekenning en die toepaslike tyd wat vir elke vraag geneem moet word, is soos volg:

	Moontlike punte	Werklike punte	Nasiener se handtekening	Moderator se handtekening
Vraag 1: Begrotings en Probleemoplossing (35 minute)	30			
Vraag 2: Versoenings (35 minute)	29			
Vraag 3: Maatskappy-ontleding (50 minute)	41			
TOTAAL	100			

VRAAG 1 BEGROTINGS EN PROBLEEMOPLOSSING

(30 punte; 35 minute)

Bestudeer bladsy ii en iii van die Inligtingsboekie en beantwoord die volgende vrae.

- 1.1 1.1.1 Bereken hoeveel eenhede (tienliteremmers) hulle beoog om in Desember 2016 te vervaardig.

(1)

- 1.1.2 Bereken hoeveel emmers hulle verwag om in Desember te verkoop.

(1)

- 1.1.3 Bespreek hoe Funzo Roomysfabriek kan beplan om soveel meer in Desember te verkoop as wat hulle vervaardig. Noem in jou bespreking wat jy dink Julie se verkope sal wees vergeleke met Desember s'n en die rede hiervoor.

(3)

- 1.2 Bereken die koopprys van die nuwe lotvrieser deur die inligting te gebruik wat in die Inligtingsboekie gegee word.

(5)

- 1.3 1.3.1 Verduidelik hoe die bedrag wat in Desember vir die vrugte betaal is R47 200 is maar slegs R20 210 in die geprojekteerde uitgawes verskyn. Waar sal die verskil (R26 990) opgeteken word?

(2)

Probleemoplossing:

- 1.3.2 Gee twee oplossings vir die probleem van Funzo Roomysfabriek wat nie genoeg vrugte vir hul roomys vir die volgende jaar kan koop nie.

(2)

- 1.3.3 Funzo wil hul bedrywigheide uitbrei sodat hulle 'n groter wins kan maak. Gee een voorstel oor hoe hulle dit behoort te doen.

(2)

- 1.4 Voltooi die kontantbegroting vir die maand Desember 2016. Moenie die bedrae wat met "?" aangedui is, invul nie, aangesien geen punte daarvoor toegeken word nie.

Kontantbegroting vir Funzo Roomysfabriek vir Desember 2016

	Desember 2016
Ontvangste	
Kontantverkope	
Kontant van debiteure ontvang	
Totale ontvangste	
Betalings	
Betalings aan krediteure	
Vrugte	
Verpakking	20 640
Arbeid	
Versekering	430
Water en elektrisiteit	6 020
Ander veranderlike bokoste	7 095
Administratiewe uitgawes	15 400
Verkoops- en verspreidingskoste	8 500
Nuwe lotvrieser	
Totale betalings	210 351
Surplus/tekort vir Desember	?
Bank op 1 Desember 2016	43 900
Bank op 31 Desember 2016	?

(9)

- 1.5 'n Hofgeding is teen Funzo Roomysfabriek aanhangig gemaak deur mnr. Claus wat beweer dat hulle 'n resep by hom gesteel het vir die maak van verruklike truffel-roomys. Hulle oorweeg dit om buite die hof te skik vir R50 000. Gebruik Desember se syfers en bereken hoeveel ekstra emmers roomys Funzo Roomysfabriek sal moet verkoop om die ekstra koste te dek.

--

(5)

	30

VRAAG 2 VERSOENINGS**(29 punte; 35 minute)**

Bestudeer bladsy iv van die Inligtingsboekie en beantwoord die volgende vrae.

- 2.1 Daar is een fout in die bankversoeningstaat wat **nie** in die bykomende inligting genoem is nie. Beskryf hierdie fout en waar dit eintlik opgeteken moes word.

(2)

- 2.2 Bereken die bankrekeningsaldo op 30 November 2016 na inagneming van die foute en bykomende inligting en dui aan of dit gunstig of ongunstig is. Toon jou berekeninge.

--

(4)

- 2.3 Verduidelik hoe tjek 1035 in die finansiële state behandel sal word.

(2)

- 2.4 Tubby het gehoor dat as 'n winkel kredietverkope het, hulle baie meer kan verkoop as wanneer hulle slegs vir kontant verkoop. Hy het met sy suster hieroor gesels en sy het hom aangeraai om nie op krediet te verkoop nie. Gee **drie** redes waarom sy suster hom sou aanraai om nie kredietverkope te hê nie.

- ---
- ---
- ---

(3)

- 2.5 Tubby wonder of hy vir 'n maand 'n interne ouditeur moet aanstel, want dit lyk asof die besigheid probleme het met die akkuraatheid van die optekening van kontant-transaksies.

2.5.1 Verduidelik wat 'n interne ouditeur doen.

(2)

2.5.2 Noem **twee** tipes ouditbewyse waarna 'n interne ouditeur kan kyk en verduidelik waarmee hulle vergelyk sal word om die akkuraatheid van die kontanttransaksies te kontroleer.

(4)

- 2.6 Gebruik die staat van Die Ontbytgraanfabriek om die debiteur se ouderdoms-ontleding op te stel soos dit op die staat moes verskyn het. **Moenie** die bykomende inligting in ag neem nie.

Lopend	30 dae	60 dae	90 dae

(4)

- 2.7 Gebruik die bykomende inligting om die krediteur se versoening op te stel.

Foutiewe saldo volgens staat	16 850

(4)

- 2.8 Hoe kan tjek 1033 op die bankversoeningstaat verskyn indien dit op 28 November deur Die Ontbytgraanfabriek ontvang is? (Dit is nie 'n fout nie.)

(1)

- 2.9 Tubby is ontsteld daaroor dat hy nooit die afslag ontvang het toe hy op 3 Oktober betaal het nie. Verduidelik aan Tubby waarom die afslag nie aan hom toegestaan is nie.

(1)

- 2.10 Die Ontbytgraanfabriek is bekommerd daaroor dat Tub Kruideniersware nie by hul kredietbepalings hou nie, maar hy wil hulle nie as klant verloor nie, wat kan gebeur indien hy hulle rente begin vra. Bespreek **twee** ander prosedures wat hy kan instel om die kans te verbeter dat Tub Kruideniersware by die kredietbepalings sal hou.

- ---
- ---

(2)

VRAAG 3 MAATSKAPPY-ONTLEDING**(41 punte; 50 minute)**

Bestudeer bladsy v en vi van die Inligtingsboekie en beantwoord die volgende vrae.

3.1 Noem twee redes waarom 'n maatskappy sy eie aandele sal terugkoop.

(2)

3.2 3.2.1 Gee een voordeel en een nadeel daarvan dat die direkteure 'n groot aantal aandele besit.

Voordeel: _____

Nadeel: _____

(2)

3.2.2 Voordat die direkteure aandele gekoop en verkoop het, is hul voorneme om dit te doen as 'n nuusberig gepubliseer. Verduidelik waarom dit gedoen is.

(1)

3.2.3 Mr Price Ltd wil R20 miljoen van die skatkisaandele as bonus aan die uitvoerende direkteure gee. Sê watter rekening gedebiteer en watter rekening gekrediteer sal word.

Rekening gedebiteer: _____

Rekening gekrediteer: _____
(2)

3.3 Gee 'n **gedetailleerde verduideliking** van waarom die huurverpligtinge onder die niebedryfslaste sowel as die bedryfslaste aangetref word.

(2)

3.4 3.4.1 Bereken die vuurproefverhouding vir 2015 en bespreek of hierdie verhouding 'n probleem aandui of nie.

(3)

- 3.4.2 Indien die koste van verkope vir 2015 R9 196 miljoen is, bereken die voorraadomssetsnelheid vir 2015.

(2)

- 3.4.3 Haal 'n verhouding of 'n bedrag aan en bespreek of die afname in die voorraadomssetsnelheid 'n negatiewe effek op die winsgewendheid van die besigheid gehad het.

(2)

- 3.4.4 Bereken hoeveel dae Mr Price in 2015 neem om hul debiteure in te vorder.

(5)

- 3.4.5 Vergelyk die debiteure-invordering van 2015 met 2014. Watter impak kan die verandering in dae op Mr Price se kontantvloei hê?

(1)

- 3.5 Gee twee voordele van die feit dat 80% van Mr Price se verkope kontantverkope is.

(2)

- 3.6 3.6.1 Verduidelik hoe die Opbrengs op Aandeelhouersekwhiteit afneem indien die netto wins na belasting toeneem.

(1)

3.6.2 Moet die aandeelhouders bekommerd wees oor die afname? Gee twee punte.

(2)

3.6.3 Inkomstebelasting is bereken teen 28%. Bereken die inkomstebelasting-uitgawe.

(2)

Bestudeer die uittreksels uit die nuusberigte op bladsy v van die Inligtingsboekie en beantwoord dan die volgende vrae:

3.7 3.7.1 Reuters en Bloomberg berig dat die aandele vanjaar 7,5% laer is en die waarde van die maatskappy op R58 biljoen (R58 000 000 000) plaas. Verduidelik hoe hulle hierdie waarde sal bereken.

(2)

3.7.2 Die markwaarde is hoër as die werklike waarde van Mr Price. Skryf die werklike waarde van die maatskappy neer en gee twee redes daarvoor dat die markwaarde hoër is as die boekwaarde.

(3)

3.7.3 Verduidelik met betrekking tot die verswakkende rand of jy dink dat die opening van winkels in Australië 'n goeie idee is.

(1)

- 3.7.4 Haal syfers of berekeninge aan en verduidelik of jy die direkteure sal aanraai om 'n lening te verkry om die uitbreiding na Australië te finansier wanneer jy **die risiko oorweeg**.

(2)

- 3.7.5 Gee twee faktore teen die uitreiking van aandele om die uitbreiding na Australië te finansier.

(2)

- 3.8 Jy het R10 000 om aan aandele te bestee. Gee twee redes waarom jy teen April se laagtepunt van R204,40 in Mr Price-aandele sal belê of nie.

- ---

- ---

(2)

41

Totaal: 100 punte